

WŁOCHY

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne:

powierzchnia:	301 338 km ²	
ludność:	60,483 mln	
głowa państwa:	prezydent Sergio Mattarella	od 3 lutego 2015 r.
premier:	pan Mario Draghi	od 13 lutego 2021 r.
minister spraw zagranicznych:	pan Luigi Di Maio	od 5 września 2019 r.
minister gospodarki i finansów:	pan Daniele Franco	od 13 lutego 2021 r.
minister rozwoju gospodarczego:	pan Giancarlo Giorgetti	od 13 lutego 2021 r.
minister pracy i polityki społecznej:	pan Andrea Orlando	od 13 lutego 2021 r.
minister bez teki ds. innowacji technologicznych i digitalizacji:	pan Vittorio Colao	od 13 lutego 2021 r.
Minister bez teki ds. koordynacji inicjatyw w branży turystycznej:	pan Massimo Garavaglia	od 13 lutego 2021 r.
ambasador Włoch w Polsce:	pan Aldo Amati	od 9 listopada 2018 r.
ambasador RP we Włoszech:	pani Anna Maria Anders	od 24 września 2019 r.
najbliższe wybory parlamentarne:	najpóźniej 28 maja 2023 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne:

WSKAŹNIKI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*
PKB (w mld EUR)	1652,085	1689,824	1727,381	1756,981	1787,664	1789,5	1782,342	
PKB na 1 mieszkańca (w EUR)	25,600	26,000	26,400	26,700	29,374	26,494	28,984	-
PKB (wzrost w %)	0,9	1,1	1,6	0,8	0,3	-9,9	4,2	4,4
Deficyt budżetowy	-2,6	-2,5	-2,4	-2,2	-2,2	-2,3	-11,7	-5,8

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

(% PKB)								
Dług publiczny (% PKB)	131,6	131,4	131,8	134,8	136,2	136,8	159,8	156,6
Inflacja (HICP w %)	0,1	-0,1	1,3	1,2	0,6	0,8	1,3	1,1
Bezrobocie (w %)	11,9	11,7	11,2	10,0	9,7	9,9	10,2	9,9
Eksport towarów i usług (% PKB)	29,9	29,6	31,2	31,45	31,61	26,3	10,4	7,9
Import towarów i usług (% PKB)	27,0	26,4	28,2	29,06	28,95	24,5	11,5	8,7
Eksport towarów i usług (w mld EUR)	494,220	500,588	538,339	557,951	565,004	470,644	-	-
Import towarów i usług (w mld EUR)	446,333	446,454	486,035	513,991	510,087	438,167	-	-
Bilans handlowy (towary i usługi w mld EUR)	47,887	54,173	51,895	43,960	54,917	32,477	-	-
Bezp. inwestycje zagr. we Włoszech (w mln USD)	340,504	352,634	428,022	431,020	445,741	428,6	-	-
Inwestycje bezp. Włoch za granicą (w mln USD)	468,351	468,543	557,074	548,835	557,235	506,1	-	-

Źródło: EUROSTAT; UNCTAD (dane dot. inwestycji bezpośrednich); DG ECFIN (Spring 2021 Economic Forecast);
* prognoza

1. Podstawowe informacje

Republika Włoska to państwo unitarne, o parlamentarno-gabinetowym systemie rządów. System polityczny opiera się na konstytucji z 1948 r. Głową państwa jest prezydent Sergio Mattarella, sprawujący tę funkcję od 2015 r. Prezydent jest wybierany na siedmioletnią kadencję przez Zgromadzenie Narodowe – połączone izby parlamentu.

Prezydent powołuje premiera oraz – na jego wniosek – powołuje i odwołuje rząd. Władzę ustawodawczą sprawuje dwuizbowy parlament – Senat (315 miejsc) i Izba Deputowanych (630 miejsc). Parlamentarzyści są wybierani w wyborach równych, tajnych, powszechnych i bezpośrednich na pięcioletnią kadencję. Ponadto we Włoszech istnieje urząd senatorów dożywotnich, mianowanych przez prezydenta na wybitne zasługi. Byli prezydenci są mianowani dożywotnio senatorami *ex officio*.

Włochy są państwem członkowskim Unii Europejskiej (od momentu założenia) oraz innych organizacji i instytucji międzynarodowych, w tym WTO czy OECD. Włochy wchodzi także w skład grupy G7, skupiającej siedem państw, będących jednymi z najważniejszych na świecie pod względem gospodarczym. Włochy należą również do strefy euro.

Państwo jest podzielone na dwadzieścia regionów, z których pięć posiada specjalny, autonomiczny status, pozwalający na uchwalanie ustaw dotyczących niektórych spraw lokalnych.

Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się przedterminowo, w dn. 4 marca 2018 r. Największą liczbę głosów zdobyła Koalicja Centroprawicowa (ok. 37%), skupiająca pięć partii politycznych – Forza Italia,

Liga (niegdyś Liga Północna), Bracia Włosi, My z Włochami oraz Unia Centrum. Ze względu na nieuzyskanie w wyborach bezwzględnej większości, umożliwiającej samodzielne rządzenie, po trzymiesięcznych negocjacjach misja powołania rządu została powierzona koalicji powstałej 1 czerwca 2018 r. oraz złożonej z dwóch partii – Ruch Pięciu Gwiazd (ok. 32% miejsc w obu izbach parlamentu) oraz Ligi (ok. 17% miejsc). Szefem rządu został niezależny kandydat, Giuseppe Conte. Liderzy obu partii politycznych zajmowali stanowiska wicepremierów – Luigi Di Maio, stojący na czele Ruchu Pięciu Gwiazd, piastował funkcję ministra rozwoju gospodarczego, natomiast Matteo Salvini, lider Ligi – ministra spraw wewnętrznym.

W konsekwencji kryzysu rządowego w dn. 20 sierpnia 2019 r. premier G. Conte złożył dymisję na ręce prezydenta S. Mattarelli. W wyniku rozmów Ruchu Pięciu Gwiazd z centrolewicową Partią Demokratyczną nastąpiło porozumienie obu partii na rzecz zawiązania koalicji rządowej. W dn. 29 sierpnia br. G. Conte otrzymał od prezydenta misję powołania nowego rządu. Ostatecznie w skład rządu koalicyjnego, mającego większość parlamentarną, weszły trzy partie: Ruch Pięciu Gwiazd, Partia Demokratyczna oraz lewicowa partia Równi i Wolni. Rząd został zaprzysiężony w dn. 5 września br.

26 stycznia 2021 r. rząd G. Conte złożył dymisję na ręce prezydenta S. Mattarelli spowodowaną utratą poparcia byłego premiera Matteo Renziego, szefa koalicyjnego ugrupowania Italia Viva.

Prezydent Sergio Mattarella mianował premierem technicznym Mario Draghiego, byłego prezesa Europejskiego Banku Centralnego.

13 lutego 2021 r. Premier Mario Draghi powołał nowy rząd Republiki Włoskiej.

2. Sytuacja gospodarcza

Włochy są trzecią gospodarką Unii Europejskiej i strefy euro (po wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE). Według danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego za rok 2019 Włochy są 9. państwem na świecie pod względem PKB w ujęciu nominalnym. W 2019 r. PKB kraju stanowiło 12,8% PKB UE. W 2019 r. łączny wkład Włoch do budżetu UE wyniósł 15,215 mld euro.

Charakterystyczny dla gospodarki Włoch jest podział na rozwiniętą, przemysłową północną część kraju z regionem Lombardii, zdominowaną przez firmy prywatne oraz mniej uprzemysłowioną i rolniczą południową część. W większości dominują małe i średnie przedsiębiorstwa (w tym lokalne, rodzinne firmy). Wkład poszczególnych sektorów w PKB Włoch był następujący: usługi – 73,9%; przemysł – 24,0%; rolnictwo – 2,1%.

Handel

Udział Włoch w światowym handlu szacowany jest na ok. 2,84%. W 2019 r. Włochy zajmowały 10. miejsce na liście światowych eksporterów (8. miejsce w 2018 r.) oraz 10. miejsce pod względem światowego importu (również 10. miejsce w 2018 roku). Zgodnie z danymi włoskiego Ministerstwa Gospodarki i Finansów łączna wartość włoskiego eksportu w 2019 r. wyniosła 565,0 mld euro, natomiast łączna wartość włoskiego importu była równa 510,1 mld euro. Od 2012 r. kraj odnotowuje dodatnie saldo handlowe. W 2019 r. wyniosło 54,9 mld euro.

Głównym kierunkiem włoskiego eksportu są kraje europejskie (67,3% całości eksportu, natomiast 56,7% – państwa członkowskie UE). 14,1% towarów przeznaczanych jest na rynki azjatyckie, 12,9% – rynki amerykańskie, a w znikomej ilości na rynki afrykańskie (3,7% włoskiego eksportu) oraz Australii i Oceanii (1,9%). Podobnie jest z kierunkami włoskiego importu. Kraj importuje najwięcej towarów z państw europejskich (68,9 całości importu, kraje UE – 58,8%). Na dalszych miejscach plasują się kraje azjatyckie (19,1%), obu Ameryk (6,3%), afrykańskie (5,1%) oraz Australii i Oceanii (0,5%).

Według danych włoskiego Ministerstwa Gospodarki i Finansów do głównych partnerów handlowych kraju pod względem eksportu zalicza się Niemcy - 12,5% całości włoskiego eksportu, Francję (10,3%), Stany Zjednoczone (9,0%), Hiszpanię (5,2%) oraz Wielką Brytanię (5,2%).

W 2019 r. głównymi partnerami handlowymi pod względem włoskiego importu były następujące państwa: Niemcy (16,4% całości włoskiego importu), Francja (8,7%), Chiny (7,5%), Holandia (5,4%) oraz Hiszpania (5,1%).

Włochy eksportują przede wszystkim towary z branż motoryzacyjnej, maszynowej i metalowej, farmaceutycznej, chemicznej, odzieżowej i spożywczej. Struktura importu jest złożona przede wszystkim z branż motoryzacyjnej, farmaceutycznej, energetycznej (ropa naftowa i LPG).

Charakterystycznym elementem włoskiej gospodarki jest duża liczba pośredników w dystrybucji towarów, co prowadzi do zawyżenia cen wewnętrznych i spadku konkurencyjności Włoch na rynku światowym. Istotną rolę w gospodarce kraju odgrywają tradycyjne branże przemysłowe sektora firm małych i średnich, których produkcja przenosi się do Azji oraz eksport towarów o niskiej wartości dodanej, ale wysokich cenach. Oba elementy powodują, że są one łatwiej zastępowalne przez tańsze wyroby z importu.

Według danych Włoskiej Agencji Handlu (*Italian Trade Agency*) Włochy są drugim największym eksporterem obuwia oraz wina na świecie. Zajmują także trzecie miejsce pod względem światowego eksportu jachtów i artykułów odzieżowych. Ponadto są czwartym eksporterem mebli na świecie.

Turystyka

Włochy są drugim, po Hiszpanii, najczęściej odwiedzanym krajem w Unii Europejskiej przez turystów zagranicznych. Według Narodowej Agencji Turystycznej ENIT wpływy z turystyki stanowią 11,8% PKB państwa, natomiast 12,8% miejsc pracy tworzonych jest w tym sektorze. Ponadto zgodnie z danymi ENIT kraj odwiedziło w 2019 r. 94 mln turystów (tyle samo turystów odwiedziło Włochy w 2018 r.).

Inwestycje

Wartość włoskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych wzrasta od 2015 roku. W 2019 r. wyniosła 557,235 mln USD. Były one równe ok. 20,8% włoskiego PKB. Z kolei wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych we Włoszech wyniosła 445,741 mln USD, co odpowiadało 26,5% PKB kraju.

Głównymi inwestorami we Włoszech są następujące państwa: Luksemburg, Niderlandy, Francja i Wielka Brytania (łącznie 70% wszystkich BIZ w IT). Bezpośrednie inwestycje zagraniczne we Włoszech są koncentrowane głównie wokół branż naukowej i technicznej, przemysłowej, finansowej, ubezpieczeniowej i nieruchomościowej.

Włochy w okresie pandemii

5 listopada 2020 r. Komisja Europejska opublikowała jesienne prognozy gospodarcze dla PCz UE. Najnowsze szacunki w odniesieniu do IT spadek włoskiego PKB o 11,2% w 2020 r., a oszacowania co do tempa wzrostu PKB w 2020 r. kształtują się na poziomie -9,9%. W gronie krajów UE głębsza recesja wystąpić ma jedynie w Hiszpanii, która zanotować ma spadek PKB nawet o 12,4%.

Skurczeniu się gospodarki krajowej o 9,9% w 2020 r. towarzyszyć ma odbicie odpowiednio o 4,1% i 2,8% w dwóch kolejnych latach. Ożywienie gospodarcze opierać się będzie przede wszystkim na sektorze produkcyjnym i inwestycjach. Aby je stymulować Włochy wprowadziły system zachęt w postaci tzw. superbonusu (ulga podatkowa w wys. 110% poniesionych kosztów) na działania z zakresu podnoszenia efektywności energetycznej i antysejsmicznej budynków, instalacji fotowoltaicznych oraz stawiania stacji ładowania dla samochodów elektrycznych.

Obowiązująca do 31 marca 2021 r. systemowa blokada zwolnień i połączone z nią nakłady na wyrównania wynagrodzeń z Funduszu Gwarancji Płac powinny do końca 2020 r. zapobiec wzrostowi bezrobocia. Wśród pracowników kryzys dotknął obecnie przede wszystkim pracowników sezonowych i na tzw. umowach śmieciowych, wygaśnięcie instrumentów pomocowych w 2021 znajdzie jednakże przełożenie na stabilność zatrudnienia osób na umowach o pracę i wzrost stopy bezrobocia do 11,6%.

Aktywna polityka IT na rzecz przezwyciężenia społeczno-gospodarczych skutków COVID-19 odbija się na stanie finansów publicznych. W latach 2020-22 na wysokim poziomie utrzymywać ma się deficyt budżetowy, sięgający kolejno 10,8%, 7,8% i 6,0% PKB. Rok 2020 przyniesie IT lawinowy wzrost zadłużenia – o 24,8 p.p. w skali roku, do poziomu 159,6% PKB. Katastrofalne wskaźniki zadłużenia pozostaną niemal bez zmian w dwóch kolejnych latach.

W oparciu o te szacunki należy przypuszczać, że Włochy wrócą do stanu sprzed pandemii ok. 2024 r.

Kryzys dotyka przede wszystkim eksport, który w 2020 r. ma się obniżyć o 11 proc. względem 2019 r., i turystykę, której straty w drugim kwartale 2020 r., wyniosły 8,1 mld euro. W celu utrzymania zatrudnienia rząd zakazał pracodawcom zwalniania pracowników w okresie przestoju i wdrożył subsydiowanie wynagrodzeń w małych i średnich przedsiębiorstwach. Zakłada się wspieranie firm w zakresie digitalizacji i innowacyjności oraz ich kapitalizacji, konsolidacji i odbudowy łańcuchów dostaw. Rząd zamierza też uprościć procedury administracyjne w celu przyspieszenia realizacji inwestycji infrastrukturalnych o łącznej wartości ok. 109 mld euro. Stymulowaniu gospodarki, wzrostowi zatrudnienia, promocji agroturystyki oraz wzmocnieniu ochrony krajobrazu i dziedzictwa kulturowego ma służyć transformacja ekologiczna kraju. Wzrost innowacyjności systemu edukacji będzie sposobem na zwiększenie liczby ludności z wyższym wykształceniem.

Dużą szansę na przezwyciężenie stagnacji stwarza również utworzenie unijnego funduszu naprawy gospodarczej, z którego Włochy dostaną 200 mld euro w postaci unijnych dotacji i tanich pożyczek. Według wstępnych szacunków inwestycje z tego funduszu mogą podnieść długoterminowy wzrost gospodarczy Włoch do 1,6 proc. rocznie.

Stałymi barierami w rozwoju IT poza bardzo wysokim zadłużeniem publicznym są wysokie podatki, nadmierna biurokracja oraz statyczny i wyjątkowo mało elastyczny rynek pracy. Pomimo odnotowywania na przestrzeni ostatnich lat zasadniczo spadkowej trajektorii stopy bezrobocia Włochy wciąż plasują się na niechlubnym trzecim miejscu w UE pod względem odsetka osób pozbawionych pracy – za Hiszpanią (14,2%) i Grecją (16,9%). Według danych włoskiego urzędu statystycznego Istat stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2019 r. wyniosła 9,7%, a liczba bezrobotnych przekroczyła 2,5 mln osób. Włochy od lat borykają się również z problemem ograniczonych możliwości zawodowych dla osób młodych. Stopa bezrobocia wśród młodzieży do 25 roku życia kształtuje się na poziomie zbliżonym do, a niekiedy znacznie przekraczającym 30% i jest jedną z najwyższych w UE.

W rankingu atrakcyjności inwestycyjnej Europe Attractiveness Survey 2019 opracowanym przez firmę konsultingową Ernst&Young Włochy uplasowały się na 14. miejscu spośród 20 analizowanych krajów europejskich. IT odnotowało w 2018 r. 103 bezpośrednich inwestycji zagranicznych BIZ (dla

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe:

- *Umowa o współpracy gospodarczej między Polską a Włochami z 1984 r.*
- *Umowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania z 1985 r.*

Umowa w sprawie popierania i ochrony inwestycji (BIT) z Włochami z 1989 r. wygasła w dniu 9 stycznia 2013 r. na skutek wypowiedzenia przez stronę włoską. Inwestycje dokonane przed tym terminem były chronione do dnia 8 stycznia 2018 r. na mocy umowy.

4. Wymiana handlowa z Polską (mld euro)

Obroty towarowe PL-IT (w mld EUR)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika 2020 2019	2021 I-III	Dynamika 2021 2020
Eksport	8,686	8,814	10,116	10,306	10,812	10 265,4	95%	3 291,0	125%
Import	9,549	10,059	10,975	11,719	11,668	11 246,8	94%	3272,6	110%
Obroty	18,235	18,873	21,091	22,025	22,480	21 512,2	95%	6 563,6	117%
Saldo	-0,863	-1,245	-0,859	-1,412	-0,856	-0,981	-	18,4	-

Źródło: GUS

W 2020 r. Włochy pozostają na 5. miejscu wśród partnerów handlowych Polski pod względem eksportu.

W 2020 r. polski eksport do Włoch wyniósł 10,265,4 mld euro, co stanowiło 4,3% polskiego eksportu ogółem. Spadł on o 5% w porównaniu z rokiem 2019. Jest to pierwszy spadek eksportu od 2011 r. Począwszy od 2012 r. można było odnotować dynamikę wzrostu polskiego eksportu do Włoch (z poziomu 6,95 mld euro do 10,812 mld euro w 2019 r.)

Włochy awansowały w 2020 r. na 3 pozycję wśród partnerów handlowych Polski pod względem importu (w 2019 r. była to pozycja 4). W 2020 r. polski import z Włoch wyniósł 11,246,8 mld euro, co stanowiło 5,0% polskiego importu ogółem. Ponadto uległ on zmniejszeniu, o 6% w porównaniu z rokiem 2019.

Wymianę handlową z Włochami charakteryzuje ujemny bilans handlowy, który w 2019 r. uległ zmniejszeniu z poziomu 1,412 mld euro w 2018 r. do 856,2 mln euro. Jednak w roku 2020 powiększył się do poziomu 981 mln euro.

Na rynek włoski eksportujemy głównie: samochody osobowe (ok. 6% udziału w 2020 r.), części i akcesoria samochodów (5,5%), aparaturę odbiorczą dla telewizji, monitory, projektory wideo (3,5%), papierosy (3,4%), mięso wołowe świeże lub schłodzone (2,7%) oraz silniki spalinowe z zapłonem iskrowym (2,6%).

Z kolei z Włoch importujemy głównie: platynę w stanie surowym (4,3% udziałów w 2020 r.), części i akcesoria samochodów (4% udziału w 2020 r.), samochody ciężarowe (3%), leki złożone przygotowane do sprzedaży detalicznej (2,5%), wyroby walcowane z żeliwa lub stali niestopowej (1,8%), rury, przewody rurowe i profile z otwartym szwem lub nitowane (1,8%) oraz krew ludzką, krew zwierzęcą, szczepionki, toksyny (1,7%).

W odniesieniu do polskiego eksportu 2020 r. pokazał największe spadki w eksporcie do Włoch samochodów osobowych – z 861,9 mln EUR w 2019 r. do 611,4 mln EUR w 2020 r. (spadek o 39%), części i akcesoriów samochodowych – z 659,4 mln w 2019 r. do 567,2 mln w 2020 r. (spadek o 14%) i silników spalinowych- z 307,4 mln EUR w 2019 r. do 268,7 mln EUR w 2020 r. (spadek o 13%).

Największe wzrosty w polskim eksporcie odnotowały: krew ludzka, szczepionki (1422%), wykroje odzieży (355%), spoiwa do form odlewniczych (318%), gotowa karma dla zwierząt (268%), platyna w stanie surowym (243%), autobusy i mikrobusy (240%), akumulatory elektryczne (230%).

Struktura towarowa wymiany handlowej

Cechą charakterystyczną wymiany jest strukturalny deficyt handlowy związany z wysokim importem polskiej branży samochodowej oraz artykułów konsumpcyjnych pochodzenia przemysłowego i leków. Tradycyjnie, struktura wymiany towarowej polsko-włoskiej pozostaje bez zmian. Do najczęściej importowanych produktów należą: maszyny i urządzenia, środki transportu, metale i produkty metalurgiczne oraz wyroby chemiczne. Z kolei Polska eksportuje głównie środki transportu, wyroby spożywcze, napoje i tytoń, metale i produkty metalurgiczne oraz urządzenia elektryczne. Taka charakterystyka wymiany towarowej może być uzasadniona w dużym stopniu działalnością w Polsce największych włoskich producentów z branży samochodowej oraz metalurgicznej.

Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Włoskie inwestycje w Polsce

Według danych NBP wartość włoskiego kapitału zainwestowanego w 2019 r. w Polsce wyniosła 5,3 mld EUR. Stanowi to wzrost w porównaniu do roku 2019, gdy włoski kapitał wyniósł 4,9 mld EUR. Włochy znajdują się na 12. pozycji w zestawieniu zagranicznych inwestorów w Polsce.

W 2019 r. odnotowano napływ włoskiego kapitału w wysokości 453,9 mln euro. Był to zdecydowanie lepszy wynik niż w roku 2018 r., gdy napływ włoskiego kapitału wyniósł 190,9 mln euro.

Według danych GUS na koniec 2019 r. funkcjonowało w Polsce 1548 podmiotów z udziałem włoskiego kapitału.

W podziale według sekcji PKD, zdecydowana większość inwestycji z Włoch w Polsce jest zlokalizowana **w przetwórstwie przemysłowym (77,6%), następnie w handlu i naprawach pojazdów samochodowych (8,3%) oraz budownictwie (4,1%).** Blisko 45% włoskich podmiotów było zarejestrowanych w woj. śląskim, 14,4% w mazowieckim, a 8% w lubelskim.

Włoscy przedsiębiorcy inwestują głównie w działalność produkcyjną w sektorach: samochodowym, AGD, papierniczym, spożywczym, chemicznym i budowlanym. Na *Liście Głównych Inwestorów Zagranicznych PAIH w Polsce – Luty 2019* znajdowało się 176 włoskich inwestorów. Wśród nich wyróżnić można między innymi takie przedsiębiorstwa jak: Augusta Westland – producent śmigłowców, Alitalia – przewoźnik lotniczy, Bacardi-Martini BV – producent wyrobów alkoholowych, Stellantis – fuzja Fiat Chrysler Automobiles z Groupe PSA w dniu 21 stycznia 2021 r. – producent samochodów, Brembo – producent systemów hamulcowych, Ferrero – firma działająca w branży spożywczej, Indesit – producent sprzętu AGD, Mapei – producent klejów i produktów chemicznych dla budownictwa, Marcegaglia – firma zajmująca się produkcją i sprzedażą artykułów metalowych, przeznaczonych do celów budowlanych czy Indesit – producent sprzętu AGD.

Polskie inwestycje we Włoszech

Według danych NBP w 2019 r. wartość polskiego kapitału zainwestowanego we Włoszech wyniosła 130,8 mln EUR. Był to wzrost w porównaniu z 2018 rokiem, gdy wspomniana wartość wyniosła 119,6 mln EUR.

Polskie firmy inwestują na rynku włoskim głównie w sektorze motoryzacji, budownictwie, handlu, transporcie i przemyśle chemicznym. Spośród polskich firm we Włoszech inwestują m.in. PKP Pol-

Rail, Est Cargo Trans, Boryszew (producent komponentów dla sektora motoryzacyjnego i materiałów chemicznych) i Comarch (IT).

Invitalia, włoska agencja ds. promocji inwestycji, na przestrzeni ostatnich lat odnotowała 9 istotnych kapitałowo polskich inwestycji we Włoszech. Do głównych inwestorów należą: Boryszew, Bioton, Polimex-Mostostal Siedlce, Impexmetal, Est Cargo Trans, Arctic Paper, Solaris oraz PKP. Preferowane sektory to: farmaceutyczny, transportowy, budownictwa oraz handlu. Wiele firm umacnia swoją obecność poprzez ustrukturyzowany eksport wsparty reklamą i działaniami promocyjnymi (m.in. Oknoplast, Drutex). Ponadto działają punkty dystrybucji polskich wyrobów (Fakro) i showroomy (Numo Yachts). Warto zwrócić uwagę na działanie spółki z sektora kosmetycznego FM group, która posiada siedzibę na północy kraju oraz na firmy budowlane Selenia (chemia budowlana) i Wa-Bis (akcesoria do budowy dachów), które posiadają we Włoszech swoje przedstawicielstwa. Ponadto firma Solaris dostarczyła dotychczas do Włoch ponad 800 autobusów miejskich.

Proponowane obszary współpracy:

1. Sektor lotniczy i kosmiczny

Polsko-włoska współpraca w branży areokosmicznej koncentruje się na strategii bezpieczeństwa w przestrzeni kosmicznej. Włochy chcą rozwijać tę branżę głównie poprzez współpracę międzynarodową, przede wszystkim z partnerami strategicznymi dla Włoch. Współpraca w przemyśle aerokosmicznym stwarza możliwości rozwoju innowacyjnego, szczególnie w takiej dziedzinie jak robotyka.

2. Przemysł farmaceutyczny

Włoska produkcja leków (wartość 32 miliardy EUR) jest największa w Europie. We współpracy z Polską zajmująca 9 miejsce (wartość produkcji 14,6 mld EUR) Włochy i Polska miałyby wspólnie szansę na zeuropizowanie produkcji leków.

3. Przemysł rolno-spożywczy

Włoski sektor rolno-spożywczy stawia na jakość i działania zgodne z ochroną środowiska. Włochy są bezwzględnym europejskim liderem w zakresie certyfikowanych produktów spożywczych uznanych przez UE – 299 produktów żywnościowych zarejestrowanych jako chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne oraz gwarantowane tradycyjnie specjalności oraz 526 win z certyfikatami DOC/DOCG. Wartość rynkowa włoskich produktów z oznaczeniami geograficznymi wynosi 15,2 mld euro i stanowi 18% całego rynku żywności we Włoszech. Sektor tych produktów reprezentowany jest przez 197 347 podmiotów (producentów, przetwórców).

Najwięcej certyfikowanych produktów zarejestrowanych jest w następujących kategoriach: owoce, warzywa oraz zboża (112); sery (53); oliwa z oliwek pierwszego tłoczenia (46) oraz przetwory mięsne. Regiony Emilii Romanii oraz Wenecji Euganejskiej są liderami, jeśli chodzi o ilość zarejestrowanych produktów ChNP i ChOG.

Na sukces sprzedaży włoskich produktów spożywczych utożsamianych z wysoką jakością wpływa również niska zawartość substancji chemicznych (0,3%). Ilość tych substancji jest we włoskiej żywności pięć razy mniejsza niż przewiduje średnia europejska (1,5%) oraz 26 mniejsza niż w żywności spoza UE (7,9%).

Wobec spadku o 6,5% włoskiej produkcji rolno-spożywczej, tradycyjnie dużego eksportu na rynek włoski mięsa wołowego (w 2029 r. było to 2,9% polskiego eksportu do Włoch ogółem) i dobrej jakości

polskich produktów spożywczych Polska mogłaby zwiększyć swój eksport produktów rolno-spożywczych do Włoch.

4. Transformacja sektora energetycznego

Włosi zainteresowani są uczestnictwem w transformacji polskiego sektora energetycznego w kierunku energii wiatrowej, słonecznej i ze źródeł odnawialnych.

Dostęp do rynku

Wraz z członkostwem Polski w UE zostały usunięte wszelkie ograniczenia ilościowe i pozataryfowe w obrocie handlowym z Włochami. Warunki dostępu dla polskich towarów i usług wynikające z włoskich przepisów są jednakowe dla wszystkich eksporterów i przedsiębiorców z państw członkowskich UE. W 2006 r. Włochy zniosły okres przejściowy w zakresie swobodnego przepływu pracowników i tym samym otworzyły rynek krajowy dla pracowników z nowych państw członkowskich (rozszerzenie UE z 2004 r.).

Do głównych barier w dostępie do włoskiego rynku należą:

- **wysoki poziom skomplikowania włoskiego prawa i nieprzejrzystość procedur administracyjnych**; istnienie **przepisów lokalnych** wynikających z regionalności Włoch; znikoma dostępność informacji w Internecie (włoscy przedsiębiorcy, nawet prowadzący jednoosobowe firmy, często korzystają z usług doradców finansowych i handlowych);
- **szereg obostrzeń administracyjno-prawnych przy delegowaniu pracowników** (w szczególności obowiązek wyznaczenia osoby do kontaktów i uprawnionej do reprezentacji podmiotu w obrębie kontaktów z partnerami społecznymi, posiadającej domicyl we Włoszech, oficer łącznikowy, przedstawiciel prawny i podatkowy);
- **ograniczenia na rynku usług transportowych** – zakaz wypoczynku w kabinie (od maja 2018 r. przewidziane kary finansowe od 425 do 1 701 EUR) i kabotażu, zgłoszenie pracowników delegowanych do godz. 24:00 dnia poprzedzającego wjazd na teren Włoch, zgłoszenia poprzez stronę internetową Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej prowadzoną w j. włoskim, kierowca musi posiadać szereg dokumentów przetłumaczonych na j. włoski (kopia zgłoszenia, umowa o pracę, zaświadczenie A1, odcinki z wynagrodzenia) – kary od 1 000 do 10 000 euro dla przewoźnika i od 150 do 500 euro dla kierowcy;
- tzw. „**przymus adwokacki**” w wszystkich – poza małymi wyjątkami (niektóre sprawy do 5 000 EUR przed sędzią pokoju) – postępowaniach cywilnych i karnych, jak również w postępowaniu egzekucyjnym;
- **rozbudowany system zrzeczeń przedsiębiorców i związków zawodowych**;
- **wydłużone terminy płatności**;
- **rozproszony system dystrybucji artykułów spożywczych**, oparty w znacznym stopniu na małych, lokalnych, rodzinnych sklepach;
- **etykietowane produktów** – w przypadku kosmetyków wymagane są etykiety w j. włoskim, „historyczny znak towarowy interesu narodowego” dla produktów wytworzonych przez firmy działające od co najmniej 50 lat, zakaz rejestracji przez zagraniczne firmy znaków towarowych o nazwach włosko brzmiących, gwarancja *Made in Italy* wydawana dla towarów wytworzonych w 100% we Włoszech i w całości z włoskich komponentów.

2. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Włoskiej

adres: Via P.P. Rubens, 20, 00197 Rzym
nr tel: +39 06 36204200 / fax: +39 06 3217895
e-mail: rzym.amb.sekretariat@msz.gov.pl
strona internetowa: www.rzym.msz.gov.pl

Ambasada Republiki Włoskiej w RP

adres: pl. Dąbrowskiego 6, 00-055 Warszawa
nr tel: +48 22 826 34 71 / fax: +48 22 827 18 21
e-mail: ambasciata.varsavia@esteri.it

Biuro Ekonomiczne i Handlowe Ambasady Włoch

adres: pl. Dąbrowskiego 6, 00-055 Warszawa
nr tel: +48 22 8263471-2-3-4 / fax: +48 22 8286571
e-mail: commerciale.varsavia@esteri.it
Szef Biura – I Sekretarz Simone Balzani

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
luty 2021 r.